

170055

4-3

DE QUIBUSDAM CORPORIS HUMANI
LAESIONIBUS, QUAE
PROFLUVIO LIQUORIS CEREBRO-
SPINALIS LOCUM DEDERUNT.

DISSERTATIO

INAUGURALIS MEDICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

ALMA LITTERARUM UNIVERSITATE

FRIDERICA GUILIELMA

UT SUMMI

IN MEDICINA ET CHIRURGIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE XXVII. M. AUGUSTI A. MDCCCLI.

H. L. Q. S.

PUBLICICE DEFENDET

AUCTOR

ALEXANDER KONCEWICZ

POLONUS.

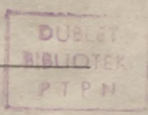
OPPONENTIBUS:

- V. ROMANSKI, med. et chir. Stud.
A. JEZERSKI, med. et chir. Dr.
V. NIEGOLEWSKI, Dr. utriusque juris.

BEROLINI,

TYPIS FRATRUM SCHLESINGER.

10643

1021896

W. 11/2005

PROOEMIUM

Hanc orationem diffinitivam obtulerunt medico, qui omni-
que partem est, dignitate antequam attentione ad consuetudinem
hanc dissertationem inauguratam esse accipere. Vel enim
necessitate cogitasse ad illis

NOBILI GENTI

DE KOCZOROWSKI

NEC NON

GUSTAVO A POTWOROWSKI

QUORUM BENEFICIS SUMMA CUM LIBERALITATE IN
SE COLLATIS PRAECIPUE FACTUM EST, UT LABO-
RIOSA ATQUE SUMTUOSA STUDIA MEDICA AD FINEM
EXOPTATUM PERDUCERE POTUERIT

HASCE PAGELLAS

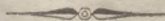
PIO GRATOQUE ANIMO

OFFERT

AUCTOR.

PROOEMIUM.

Haud exiguae difficultates obtruduntur medico, qui omni, qua par est, dignitate animique attentione ad conscribendam dissertationem inauguralem sese accingit. Vel enim necessitate coactus ea repetat oportet, quae ab aliis melius fusiusque exposita sunt, vel, si quid novi in medium proferre gestit, sua ipsius disquisitiones literarias instituendi imperitia, nec non adminiculorum (microscopii, analysium chemicarum) inopia tot ac tanta parat obstacula, ut de iis superandis plane desperet. Egregie igitur Vir Illustr. Prof. Romberg promeruit, quippe qui in scholis tam theoreticis quam clinicis saepe eas disserendi materias proponat, quae et tironum viribus respondeant, et a subsidiis, quae iis in promptu sunt, non abhorreant, et a trito tramite, quem opusculum inaugurale scripturi ingredi solent, eos avocent. Majora etiam sunt, quae equidem Viro Ill. Romberg debeo: non in eo acquievit, ut dissertationis argumentum mihi suppeditaverit, verum etiam fontes, ex quibus haurirem, indicavit, libros auxiliares mihi tradidit, consilio benevolentissime me adjuvit, denique Viro Experientissimo Dr. Sachs me commendavit, qui casum notatu dignissimum, de quo infra sermonem facturus sum, humanissime mecum communicavit. Utinam pauca haec verba gratias intimas, quas Viris illis, maxime praeceptori inclyto, Professore Romberg, me debere lubentissime fateor.

INTRODUCTIO.

Quo magis ampla doctrina medica in varias secedit partes, quarum singulae tanta opulencia excellunt, aut serius ocius excellent, ut vix integra hominis aetas ad eas perscrutandas sufficiat, eo penitus earum vincula commercium incunt, eo majorem efficacitatem partis unius incrementa ad colendam atque dilucidandam alteram exhibent. Cujus sententiae veritas, quam per se jam in oculos incurrere existimo, haud disertius confirmatur, quam si chirurgiae operativae vim in nervorum physiologiam et pathologiam intuemur. Adjumentum gravissimum physiologiae nervorum vivisectiones, i. e. experimenta in vivis animalibus instituta, exhibuerunt et in posterum quoque exhibebunt. Quae experimenta pariter atque mortuorum sectiones, dextris manibus administratae, ab ingeniosis viris perquisitae, et cum functionum alienationibus vel apud animalia inter operationem vel circa aegrotantium lectulos obviis comparatae, multis clarissimam lucem affuderunt, quae eo usque tenebris obfuscata jacuerant. Nihilominus experimenta illa termino limitantur, quem superare non licet: neque enim in vivisectionibus sensus subjective-conscius perspicuus, neque discrimen, ad varias et magni momenti modificationes ejus-

dem cognoscendas, notum. Sola chirurgia hac ex parte nobis succurrere et ea, quae manca adhuc sunt, complere potest. Operationibus chirurgicis, quae quodammodo hominum vivisectiones (quarum necessitatem et usus therapeuticus et indicatio vitalis vindicant) appellari queunt, vitium sensus subjective-conscii impedimento non est, imo quidem, probe examinatae, ejus arcana revelare ipsamque ad evidentiam illustrare possunt. Haud pauca physiologiae et pathologiae capita, si adminiculo illo destitueremur, adhuc obscura tenebrisque obvoluta forent. Phaenomeni excentrici lex observatione demum aneurismatis arteriae popliteae, quod Juengken operationi submitit, argumentum inexpugnabile obtinuit (1). Sedes centralis motoriae conductionis in anterioribus medullae spinalis funiculis, experimentis circa viva animalia institutis jam prius comprobata, nuper exemplo quodam militis Parisiensis, cujus cervix cultro vulnerata erat, extra omnem dubitationem collocabatur (2). Si praeterea meditatur, chirurgicas operationes ut plurimum in hominibus quod ad cetera sanis institui, itaque observationes sinceras, morborum organismi rationibus alteras, impetrari posse, si animo perpendimus, etiamsi vivisectiones

(1) Conf. egregium opus Rombergii „Ueber Nervenkrankheiten des Menschen“. S. 5—6. Bd. I. 2. Aufl. Observationes egregiae Dr. Marcus fuse ibidem exponuntur.

(2) Qui casus, a Begin observatus, divulgatus est a Longet Anat. et Physiol. du syst. nerv. T. I. pag. 331. — Conf. „Nervenkrankh. des Menschen“ v. Romberg. Bd. 1. Abth. 2. S. 139.

summa dexteritate administrentur, naturam multifariis et mirificis laesionibus, ad chirurgiae operativae atque therapeuticae aream pertinentibus, saepe vias ad organa interiora sibi patefacere, quae ne subtilissimis quidem instrumentis sine organismi damno et functionum vitalium turbationibus aperiri queant, vix unquam diffitebimur, chirurgiam in neurophysiologiae et neuropathologiae incrementa saluberrimam vim exserere, multoque plus emolumenti exspectandum esse, si viam a Ch. Bell indigitatam tenaciter persequamur.

Qua de efficacitate chirurgiae operativae in nervorum physiologiam et pathologiam prolixius disserendi consilium ceperam, ut solum egregie jam cultum observationibus singularibus aliquot locupletarem, quum vero ad exsequendum ejusmodi consilium et longis opus sit studiis et area ampliore, quam quae dissertationis inauguralis cancellis possit circumscribi, in explananda hujus argumenti parte acquiescam, casus nimirum breviter enarraturus, qui liquoris cerebro-spinalis praesentiam apud vivos ejusque effluxum inter laesiones quasdam respiciunt.

DE LIQUORE CEREBRO-SPINALI GENERATIM.

Inesse hunc liquorem in centralibus systematis nervosī partibus, jam veteres noverant. Galenus (a. 131 p. Chr. n.) multis locis operum anatomicorum, praecipue *περὶ ανατομικῶν ἐνχειρησεῶν* (De administrationibus anatomicis) de humore quodam excretorio disserit, qui omnibus cerebri poris, imprimis ventriculis, contineatur et infundibulo, glandule pituitaria, osse ethmoideo excernatur. Quem Vieussens et Willis (Opera omnia. Genev. 1695. — Anat. cerebr. Cap. XI, XII, XIII) secuti sunt. Tres isti viri in eo consentiunt, quod liquorem cerebro-spinalem pro spiritus vehiculo habendum existimant. Verduc (Usage des parties. T. II. p. 64) primus exstitit, qui absurdam illam theoriam impugnaret. Spiritum in liquore multo facilius suffocatione perire, quam operari posse, jocosè scribit. Haller (Elem. Physiol. Lausan. et Bernae 1757 — 66. Vol. 8. — Vol. IV. Aqua ventriculorum), qui primus perversam sententiam de excretoria glandulae pituitariae functione penitus refutavit, spiritus et liquoris cerebro-spinalis denegavit, vaporem modo elasticum statuens, qui morbis nonnullis deficiente venarum resorptione debita, in fluidum mutari possit. Cotugno (De Ischiade nerv. in collectione

theseon Sadiforti. Vol. II. 1764) humorem circa encephalum et medullam spinalem, inter hanc et duram matrem invenit. „Quod igitur spatium circa spinalem medullam invenitur, secundum naturam et est et aqua impletur et in cadavere nihil paene habet varii ab eo, quod in homine obtinet vivente.“ Hypothesin tamen de nube vaporosa prorsus dimittere non potuit. Eadem de re postea disseruerunt: Van Boerhaave, qui liquorem cadaverosis signis adnumeravit; Brunner (De glandula pituitaria), qui ventriculos semper lymphâ impletos viderat; Pachioni (Epist. ad Fontanum. De lymphâ cerebri); denique Soemmerring (1755 — 1830 De corporis humani fabrica. 1791. Vol. IV. p. 68), qui liquorem cerebro-spinalem defendit, quo adaucto varios morbos oriri existimat, eique sensorii communis sedem assignat. Primus autem omnium, qui positivis argumentis illum liquorem probavit, ejus sedem et functiones exactae descripsit, ingeniosus physiologus F. Magendie fuit. Jam ab anno inde 1825 in Ephemeridibus „Journal de Physiologie experimentale et pathologique“ commentationum laudabilium seriem hac de re evulgavit (1), quod ejus inventum pro dolor ab anatomicis, physiologis et pathologis nostri aevi debitae epicrisi nondum

(1) Mémoire sur le liquide, qui se trouve dans le crâne et l'épine de l'homme et des animaux. Partie I. 10 Janvier 1825. t. IV. Journ. de physiol. Partie II. 4. Decbr. 1826. t. VII ejusd. — Mémoire de physiol. sur le cerveau. 15 Juin 1826. t. VIII ejusd. — Précis élément. de physiol. edit. 4. t. I. — Leçons sur les phénomènes physiques de la vie, t. I.

submissum est. Imo Ollivier in opere celeberrimo: *Traité de la moëlle épinière et de ses maladies* (Par. et Bruxell. 1824, Aufl. 2. 1827), quamquam inventi illius dignitatem et veritatem agnovit, nondum scrutationes suas pathologicas huic basi superstruxit. Quidquid igitur novum, sive gravissimum omnibusque maxime perspicuum est, longius per tempus oportet praedicari, priusquam a doctis viris agnoscatur et recipiatur. Ne diutius inventum illud negligeretur, Magendie a. 1842 opus edidit: „*Récherches physiologiques et cliniques sur le liquide cephalo-rhachidien ou cerebro-spinal*.“ Vol. I. Paris. Gravissimas res in facto positas et sententias ex hoc opere desumtas breviter apponam.

Cerebrum cranii cavitatem totam non explet, minus etiam medulla spinalis canalem spinalem, ut anatomici perperam contenderunt et iconibus haud recte delineatis probare studuerunt. Spatium inter nervorum centra et parietes eorum osseos liquor peculiaris occupat, sedem habens inter piam matrem atque arachnoideam, cujus lamina visceralis ab ea aliarum tunicarum serosarum eatenus discrepat, quatenus non organo involvendo, sed suae ipsius laminae parietali exacte adjacet, et inter utramque vix humoris serosi vestigium observatur. Liquor cerebro-spinalis non modo externam cerebri et medullae spinalis superficiem alluit, sed etiam per aperturam fissurae parvae seu cerebelli, quam Magendie „*orificium cavitatum encephali*“ appellat (1), in

(1) Partes hoc orificium ambientes teste Magendie sunt:

ventriculum partum indeque per aquaeductum Sylvii in tertium penetrat, unde per foramen Monroi cum ventriculorum lateralium liquore commercium init. Copia istius humoris normali quidem status perexigua est (Joh. Mueller (1)). Mirari autem oportet, fieri potuisse, ut liquor ille, cujus copia sanos apud homines circiter uncias duas aequal, orta autem cerebri atrophia et dementia senili uncias duodecim attingere potest, nostro tempore, quo mortuorum sectiones exactissime administrantur, praetermitteretur. Causa partim in eo cernitur, quod humana corpora raro ante vicesimam quartam aut quadragessimam octavam a morte horam inciduntur, quo tempore major illius liquoris portio imbibitione in partes molles finitimas transiit, dura autem mater, quae apud animalia recenter maclata extensa et cavitatum parietibus stricte adjacens reperitur, sese contrahit et ad medullam spinalem prope accessit. Altera parte encheireses, quibus ad recludendum cranium et canalem spinalem etiamnum utimur, nimis rudes sunt, quam quae disquisitioni tam subtili probe respondeant. Quenam cautelae aperiendo cranium et canali spinali, emittendo liquori cerebro-spinali et inflandae cavitati

inferne seu antice angulus calami scriptorii, utrinque plexus choroidei ventriculi quarti, superne seu postice valvula Tarini, s. velum medullare posterius. Compresso cerebro, liquor ventriculorum per hoc orificium in medullae spinalis canalem pervenire dicitur et vice versa. Contra canalibus Bichati, inter utramque Vv. Galeni a Bichato collocatus, locum non habet.

(1) Liquor cerebro-spinalis nonnulla apud animalia lobos opticos et cerebellum spinale implet.

subarachnoideali (ut in conspectum prodeat) impendendae sint, ille tantum intelligit, qui Magendii methodum ex ejus operibus novit (1).

(1) Ut difficultates illas lectoribus explanemus, methodi Magendiana descriptionem integram apponamus: „J'enlève avec les précautions d'usage, pour ne pas lésér les parties sous-jacentes, les lames de toutes les vertèbres et la plus grande parties des os larges de crâne; je mets ainsi à découvert, dans toute la surface postérieure la dure-mère rachidienne et cette des parties supérieure, antérieure et laterale de la tête; je fais ensuite à l'extrémité inférieure du canal membraneux de l'épine une petite incision qui pénètre jusqu'à l'espace sous-arachnoïdien; je laisse écouler le liquide cerebro-spinal et je souffle à sa place au moyen d'un tube de l'air d'autant que le canal peut en contenir. L'arachnoïde et la dure-mère se trouvant ainsi distendues j'applique une ligature pour empêcher la sortie de l'air que je viens d'introduire. En prenant le soin le plus scrupuleux de laisser intacte l'arachnoïde, j'incise la dure-mère sur la ligne médiane, dans toute la longueur du rachis, et je termine par une double incision, qui s'étend jusqu'au front en passant à droite et à gauche de la tête. Je la renverse sur les côtés, et je découvre de cette manière l'arachnoïde dans une étendue très considérable. Cette membrane apparait alors transparente et maintenue par l'air insufflé à une distance assez considérable du cerveau et de la moëlle épinière. — En écartant ainsi la dure-mère de l'arachnoïde il faut faire attention de respecter les petites brides transparentes çà et là qui vont de l'une à l'autre de ces membranes. Ces sont de petits canaux cylindriques du même tissu que l'arachnoïde; ils donnent ordinairement passage à une venule sans contracter d'adhérence avec ce vaisseau; si on ne les respecte point et qu'au contraire on les coupe à mesure qu'ils ne présentent l'air contenu dans la cavité sous-arachnoïdien s'échappe promptement par cette voie, et l'arachnoïde ne tarde pas à s'affaisser.“ Magendie l. c. p. 13—14.

Recte Magendie adnotat, liquorem cerebro-spinalis sui generis esse laticem, chemica compositione ab aliis humoribus serosis differentem, quem secerni dicit pia matre vasis abundante, imprimis ependymate ventriculorum. Alii (Cf. Gazette méd. l'an. 1842. N. 44) secretum esse arachnoideae judicant, duce Cruveilhier (Anat. descript. Vol. IV. p. 553) contententes, externam quoque tunicarum serosarum superficiem ad secernendum esse opportunam, nisi adhaesiones inierit; porro adnotantes, chemicae compositionis differentiam modo in atomis aliquot osmazomatis cerni (1), denique ependyma tunicis serosis esse similis, quam piae matri. Respondendum autem est, arachnoideam vasis destitui (Joh. Mueller), ergo liquorem secernere non posse. Exigua

(1) Liquor cerebro-spinalis auctore Lassaigne continet:

Aqu.	98,564.
Album.	0,088.
Osmazom.	0,474.
Chlor. Na et Chlor K	0,801.
Mater. organ. et PO_5 NaO	0,036.
CO_2 NaO et PO_5 CaO	0,017.
	<hr/> 99,980.

Serum membranarum serosarum auctore Berzelio:

Aqu.	98,830.
Album.	0,166.
Extract. alcohol et $\bar{\text{L}}$ NaO	0,232.
Chlor K et Chlor. Na	0,709.
Natron	0,028.
Mater. org. insol. spir. vin.	0,026.
Terr. phosphor.	0,009.
	<hr/> 100,000.

humoris portio, quae in ejus sacco deprehenditur, exos-
mosi adscribenda videtur.

Commercium inter ventriculum quartum et cavi-
tatem subarachnoidealem canalis spinalis pseudomembra-
nis (Membrana cellulo-fibrosa in orificio cavitat. en-
cephali), aut compressione aquaeductus Sylvii, valvulae
Vieussenii, cerebelli, ventriculi quarti, acephalocystis,
exostosibus partis basilaris (quae omnia a Jodin et
Martin St.-Ange observata sunt), intercipi potest. Duo-
bus in casibus ventriculi humore turgentes, pia autem
mater cerebri et medullae spinalis arida apparuerunt.
Quae res in facto posita, liquoris cerebro-spinalis ori-
gini e plexu choroideo favens, utrum novis confirmetur
observationibus, in suspenso relinquendum est.

Alioquin continua fluctuatio liquoris cerebro-spinalis
inde a cerebro ad medullam spinalem et ab hac ad illud, in-
spirationi et expirationi, seu cerebri pulsationibus isochro-
nica, locum habet(1). Magendie experimento directo hoc

(1) Haud ignoramus, doctrinam de cerebri pulsatione (ad-
scensu et descensu pulsibus isochronico, expansione et contra-
ctione secundum expirationem et inspirationem) a multis phy-
siologis, imprimis a Joh. Mueller, disputare. Organon,
inquiunt, quod cavo continetur haud cedente viribus expanden-
tibus et ab aëris pressione secluso, expansiones et contractione
subire nequit. Nec mechanicae nec physicae vires huic rei
inserviunt. Vera foret haec objectio, si cerebrum totam cranii
cavitatem expleret, neque fluido ambiretur, quod, uti
jam vidimus, adest. Intelligi etiam non posset, quomodo mi-
rae cerebri pulsationes, quae post trepanationem cernuntur,
sine functionum perturbationibus ferantur, nisi eadem, quan-
quam gradu multo leviore, cranio sano locum haberent.

sibi persuasit: tubulum apertum, nonnulla longitudinis decimetra et aliquot amplitudinis millimetra habentem, aqua colorata impletum, usque ad cavitatem subarachnoidealem pone occiput adegit. Aqua exspiratione et inspiratione vicissim assurgit atque descendit. Similia in fonticulo majore infantulorum et in tumore spinae bifidae animadvertuntur. Multo autem difficilius, quam haecce res in facto posita confirmatur, causae mechanicae illius fluxus et refluxus liquoris cerebro-spinalis indagantur. Magendie hanc explicationem obtulit: cerebri et medullae spinalis expansio inter exspirationem nec isochronica nec aequalis est. Medulla spinalis propter immediatum vasorum ejus commercium cum truncis principalibus systematis vasorum aliquanto prius dilatari incipit et, quum parietes plexuum ejus venosorum longe facilius cedant, multo plus extenditur cerebro, cujus principes venae sinibus fibrosis haud elasticis durae matris circumcluduntur. Proinde liquor cerebro spinalis inter exspirationem, praecipue incipientem, a medulla spinali ad cerebrum, inter inspirationem a cerebro ad medullam compellatur necesse est (1).

Physica liquoris cerebro-spinalis attributa haec sunt: pellucidus est, vel decolor, vel pallido-flavescens, odoris fatui, saporis salsi, summam organismi temperiem adaequans. Chemica compositione a sanguinis sero non

(1) Quodsi affluxum et refluxum illum statuimus, nomina a veterioribus excogitata „Aquaeductus Sylvii“ et „Pons Varolii“ vindicantur. Pons autem quasi meatum hic repraesentat, ei similem, quem Brunel subter Thamesin traduxit.

mediocriter differt, multo enim minus, paene nihil, albuminis, majorem vero alkalium chloratorum portionem continet (1). Proinde a sanguinis sero coctione et sapore intense salso promte distinguitur.

Jam theorias exposuimus improbables, quas priores de liquore cerebro-spinali condiderant. Non minus mirifica attributa fuerunt et functiones, quae postea ei adscribebantur. Nonnulli in ejus praesentia febris flavae causam posuerunt. Alius error, qui per viginti paene annos inter physiologos vigeat, in eo cernebatur, quod liquoris cerebro-spinalis effluxu gravem aequilibrii, stationis et locomotionis alienationem effici judicabant, quae demum illius reproductione tollatur. „Les animaux, inquitebant, abandonnés à eux même chancelent, comme s'ils étaient ivres, leurs corps se balance de tous côtés, comme s'ils étaient successivement sollicités par des forces antagonistes.“ Anno demum 1845 Longet

(1) Liquor cerebro-spinalis auctore Lassaigne:

Aqu.	98,564.
Album.	0,088.
Osmaz.	0,474.
Chlor. Na et Chlor K	0,801.
Mater. org. et PO_5 NaO	0,036.
CO_2 NaO et PO_5 CaO	0,017.
	<hr/> 99,980.

Serum sanguinis auctore Berzelius:

Aqu.	90,59.
Album.	8,00.
Alb. NaO et $\bar{\text{L}}$ NaO	0,40.
Chlor. Na	0,60.
Modif. Alb. et CO_2 et PO_5 alkal.	0,41.
	<hr/> 100,00.

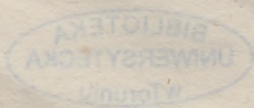
(Sur les troubles, qui surviennent dans l'équilibration, la station et la locomotion des animaux après la section des parties molles de la nuque. Mémoire lu à l'Académie des sciences 16 Juin, puis à l'Académie de Med. 26 Août — publié dans l'archive de la physiol. Sept. 1845) commonstravit, alienationes illas non a liquoris cerebro-spinalis effluxu, sed a discisione musculorum occipitalium posteriorum, inprimis m. m. rectorum capitulis posticorum minorum et ligamentorum interspinalium derivandas esse (1). Magendie liquori cerebro-spinali

(1) Longet, quum cani, feli caviae cobayae, lepori, cuniculo, musculis et ligamentis supra relatis haud discisis, liquorem cerebro-spinalem detraxisset, nullam eorum titubationem observavit; altera autem parte musculorum et ligamentorum dissectio, servato liquore cerebro-spinali, protinus dictas alienationes induxit, quas eo effici putat Longet, quod, quum muscoli capitis postici minores (qui statu normali non modo nimiam capitis flexionem impediunt, sed etiam insertionem suam in ligament. capsul. capitis et atlantis hoc elevat atque medullae compressioni occurrunt), actione destituantur, caput intense deorsum flectatur, angulus, quem cerebri et medullae spinalis axes formant, multo acutior reddatur indeque partes medullae circa et supra atlantem una cum peduculis cerebelli ad medullam oblongatam comprimantur et distendantur. Quantum dignitatem certa illius anguli magnitudo habeat, quod ad normales organismi animalis functiones pertinet, ex eo maxime apparet, quod apud animalia (aves), quibus angulus ille propemodum rectus est, partium mollium resectio a cervice nihil efficacitatis in locomotionem exserit. Quo obtusior angulus, eo manifestiores sunt perturbationes, musculorum et ligamentorum discisionem excipientes. Exiguae observantur apud equum, ovem, magnae apud canem et felem (Cf. Gazette med. l'an. 1845. N. 36. p. 565—567).

passivum assignavit usum: sustentandae pressioni (1) et temporiei cerebri aequabili inservit et, sicut liquor amnii foetum, ita cerebrum ab externis violentiis tuetur, cerebri pulsationes sublevat, cranii compressionem et applanationem eo prohibet tempore (foetu minirum utero incluso), quo cerebrum nondum est excultum, truncos nerveos caudae equinae probe distinet, nervos vasaque in cranii basi posita defendit a pressione cerebri (dum inter diastolen subsidit), denique ad certum usque tempus inimicos tumorum in cavo cranii effectus eo tollit, quod moles ejus eodem gradu, quo hi amplificantur, decrescit.

Liquor cerebro spinalis promptissime reproducitur, quod nemo mirabitur, qui magnum vasorum piae matris

(1) Nimiam cerebri compressionem asphyxias et paralyses inducere, nemo ignorat. Sequelae pressionis diminutae aut sublatae hucusque parum investigatae sunt, quare sequentia, etsi nondum satis confirmata, relatu digna sunt: Duburg operationem Spinae bifidae secundum Tavignoti methodum (Ablatio tumoris) instituit. Aegrotae conditionem his verbis descripsit: „La petite malade, qui poussait des cris aigus au commencement de l'opération, perdit le mouvement et resta comme anéantie au moment de l'évacuation du liquide de la tumeur.“ Idem Boyer inter spinae bifidae punctiorem observavit. A. Berard ad auferendum durae matris fungum quatuordecim modiolos imposuit. Magna cranii tegumentorum parte ablata, aeger lipothymia tentabatur, externa autem cerebri compressio mentem mox instaurabat (Cf. Gazette med. 1841. N. 31). -- Has quoque observationes apponere, a re haud alienum existimavimus, quanquam theoriae a Longet editae repugnant. Magendie etiam liquoris cerebro-spinalis jactura stuporem quendam et motuum inertiam effici affirmat.

numerum meditatur. Magendie refert, si punctio inter atlantem et occiput instituat, liquorum initio per radium aut rivulum, deinde guttatim inter singulas expirationes effundi. Apertura emplastro conglutinata, altero die biduoque subsequente idem, adempto emplastro, animadvertebatur.

Copia liquoris cerebro-spinalis cum cerebri et medullae spinalis magnitudine inversam proportionem alit. Ita cerebri atrophia totalis et partialis (macies decrepitas et praecipue dementia senilis, paralysis dementium, atrophia congenita, defectus singularium encephali partium) semper liquoris cerebro-spinalis augmentum inducit. Idem nimis venaesectionibus effici dicitur, eo nimirum consilio, ut normalis cerebri compressio restituatur. Altera parte liquoris collectio cerebri atrophiam causari potest (Hydrocephalus; — commercium inter cerebri ventriculos et cavitatem subarachnoidalem vel intercepti vel servari potest; semper plus humoris in ventriculis quam in cerebri superficie colligitur; fluidum omnibus excellit attributis liquoris cerebro-spinalis, ortis tantum cerebri desorganisationibus turbidum evadit). Ceterum quoque obliteratio Vv. Galeni aut sinum lateralium per coagula (id quod Magendie observavit), habituales sanguinis ad caput congestiones, deficiens parietum resistentia (Hydrorrhachis, Hydrencephalocele), liquoris cerebro-spinalis augmentum inferre queunt. (Huc etiam apoplexia serosa pertinet, cujus formas duas, acutam et chronicam, Magendie discernit).

Minuitur liquoris cerebro-spinalis quantitas aug-

mento totali aut partiali voluminis cerebri (Epilepsia (Jodin), Hypertrophia, tumoribus ut tuberculis, hydatidibus, abscessibus, aliis degenerationibus (1)); porro haemorrhagiis cerebralibus, denique crassitie seu hypertrophia ossium cranii (Jodin).

Modificationes, quas liquoris partes constituentes quod ad relativam quantitatem per varios morbos experiuntur, parum hucusque innotuerunt. Hoc vero constat, liquori cerebro-spinali inesse facultatem, sanguinem extravasatum, elementa aliena saliaque eo contenta, tubercula emollita, nec non desorganisatas cerebri particulas excipiendi atque solvendi. Liquor cerebro-spinalis sanguine remixtus rubellum induit colorem, corpuscula sanguinis et coaguli frustula continet, quibus saepe turbidus redditur. Icterus et febris flava colorem flavescentem, typhus et scorbutus rubescentem cum eo communicant, attamen liquor his in casibus pelluciditate non privatur. Emollitae cerebri particulae flocculorum coerulescentium aut subcinereorum specie cognoscuntur. Pus propter indolem viscidam et glutinosam cum liquore cerebro-spinali difficilius coit, laticem reddit opalescentem, lacteum; puris corpuscula microscopio dignoscuntur.

EFFLUXUS LIQUORIS CEREBRO-SPINALIS INTER LAESIONES.

Quum Magendie a. 1825 primas commentationes de

(1) Idem vero morbi (tumores) atrophiam cerebri possunt causari, quo in casu liquoris cerebro-spinalis augmentum non animadvertitur.

liquore cerebro-spinali evulgasset, multae laesiones cranii et canalis spinalis obvenerunt, quarum symptoma gravissimum in profluvio humoris limpidi ex meatu auditorio externo, naribus, medullae spinalis vulnere cernebatur. Antequam varias hujus phaenomeni interpretationes accuratori submittamus epicrisi, ipsas observationes simpliciter enarrare liceat.

a. Effluxus liquoris limpidi per meatum auditorium externum.

Laugier primus fuit, qui medicorum animos ad liquoris aquosi profluvium ex meatu auditorio externo inter laesiones baseos cranii, praecipue partis petrosae ossis temporum, attenderet. Commentatio ejus (Mémoire sur l'écoulement d'un liquide aqueux comme signe de fractures du crâne et en particulier du rocher. Par M. le docteur S. Laugier, chirurgien de l'hôpital Beaujon; typis excusa in: Archives générales de Médec. l'an 1845) plurimas hujusmodi observationes complectitur, quae partim ipsi auctori, partim medicis Marjolin, Dubreuilh, Robert, Nélaton debentur. Has deinceps apponamus.

Observat. I. Die XIII. M. Januar. a. 1835 cementarius Dixmier ex altitudine pedum 25 decidit patescente tulit integra sensibilitate conjunctam. Aeger adiaphorus ad quaestiones propositas haud respondit. Ex auri et naribus aliquot sanguinis guttulae profluxerunt.

Die XIV. M. Januar. stupor decrevit levisque agitatio accessit; aeger laboriose respondit. Tumor cruentus fluctuans, ab anterioribus versus posteriora tres pollices latus, suturae

frontoparietali respondens, adfuit. Vespere ejusdem diei latex limpidus, pellucidus, aliquot sanguinis striis praemixtus, ex auri dextra profluxit. Effusio tam larga fuit, ut pulvinaris indumentum post horam expressum grammat. 30 (ξj) humoris exhiberet. Auris sinistra omnino sicca fuit.

Profluvium illud quanquam aliquanto parcius, biduo subsequente perduravit, ita ut omnis liquor circiter 390 grammat. (ξxij) adaequaret. Die XVII. M. Januar. profluvium cessavit et aeger sub horam matutinam 9½ diem supremum obiit.

Sectio. Fissura angusta, sine partium dislocatione, oriens a sutura frontoparietali supra alam majorem ossis sphenoidi, deorsum et retrorsum per squamosam partem decurrit, mediam attingit partem petrosam eamque secundum axin verticaliter disjungit, ita ut tympani cavitas a superioribus inde patefacta ejusque tunica mucosa lacerata conspiciantur. Coagulum sanguinis, tres lineas crassum, in fossa temporali inter os et duram matrem haud laesam apparet. Cerebrum incolume.

Observ. II. Infans trimestris, hurru in pavementum saeum dejectus, die 29 M. Jul. a. 1838 ad nosocomium „Beaujon“ delatus, comate perfecto erat oppressus, mobilitate et sensibilitate, ut videbatur, integris. Ex auri sinistra sanguinis copia magna profluxit.

Die 30 M. Julii, tempore nocturno, profluvium ita modificabatur, ut liquor pellucidus, sanguine parum tinctus ederetur. Profluvium per totum diem 31. Julii et primum Augusti usque ad modiolii administrationem perduravit. Copia liquoris effusi circiter 600 gramm. (ξxx) adaequavit. Etsi coma post opera-

tionem aliquantum decrevit, tamen infans die 12 M. August. exspiravit.

Sectio. Ab apice inde suturae coronariae et juxta sinistrum ejus dimidium fractura $2\frac{1}{2}$ pollices longa apparuit, quae sub angulo recto retrorsum decurrens, in osse parietali sinistro trium pollicum longitudinem obtinuit. Infra hanc fracturam altera stellata existit. Unus radiorum stellae usque ad os petrosus sinistrum pertinuit parietemque superiorem meatus auditorii externi directione, axi ejus longitudinali parallela, disjunxit. Membrana tympani ex toto fuit destructa. In prioris fracturae regione dura mater per ambitum 4 pollicum quadratorum ab osse diducta fuit, inter eam atque os coagulatum fibrinosum nigricans, cuticula subcinerea obiectum, $1\frac{1}{2}$ lineas crassum apparuit, ad inferiorem usque fracturam pertingens. Dura mater a Laugier diligenter examinata nusquam lacerationis vestigia obtulit.

Observ. III. Anno 1839 simile ex auri profluvium observatum est, de quo Laugier accuratiora non retulit, quoniam aeger aliquot horas postquam in nosocomium Beaujon receptus erat, numerosis cerebri laesionibus interiit.

Observ. IV. Prof. Marjolin profluvium aquosi humoris ex auri apud custodem ecclesiasticum suburbii du Roule observavit, qui prono capite a scalis deciderat. Quum sectio cadaveris recusaretur, exemplum nihil habet notatu digni.

Observ. V. (Evolgata per Dubreuilh. — Journ. de la Société de Médec. de Bordeaux. — Gazette méd. 17. Avril 1841). F. A. pueri quatuor annorum caput ramo querno ex altitudine haud mediocri delapso graviter percutiebatur. Dextrum frontis latus magnum vulnus obtulit. Ex auri dextra primum sanguis, dein serum limpidum, pellucidum,

totam auris concham obruens, profluxit. Aeger vomit doloresque accusavit; sub vesperam levis sopor et repetitus vomitus accesserunt; profluvium perduravit per alterum tertiumque diem, cujus sub vesperam puer obiit.

Sectio. Pars petrosa per fracturam transversam in duas portiones disjuncta, dura meninx a cranii basi totius lateris dextri coagulis sanguinis numerosis diducta.

Observ. VI. (Relata per chirurgum Diday. Bulletin chirurgical. Vol. II. pag. 68). Vir duodum et quadraginta annorum, ebrius per fenestram primae contignationis in plateam delapsus, ad nosocomium „Hotel-Dieu“ delatus est. Die 29 M. Junii a. 1843 haec phaenomena in conspectum prodierunt: coma grave, paralysis cum anaesthesia, pulsus parvus, durus, vulnus contusum in sinistra regione temporali, palpebrae ejusdem lateris ecchymosisibus obiectae; sanguinis puri effluxus e meatu auditorio sinistro.

Die 30 M. Junii sanguis profluens minus largus, non amplius tam intense tinctus erat; die 1 M. Julii per intervalla proruit, pallidiorque apparuit; nocturno tempore aeger supremum diem obiit.

Sectio. Fracturae duae. Fissura lacunaris orbitae. — Fractura partis squamosae cum magna marginum distantia, ad anteriorem partis petrosae superficiem elongata. Sub dura matre diducta sanguinis coagulum exstitit, crassitinem 4 millimetr. (paene duarum linear.), longitudinem 3 centimetr. (pollic. unius et quod excurrit) habens; praeterea sanguis recens, non coagulatus, apparuit. Secunda fractura cum tympani cavo commercium aluit, membranae tympani pars inferior lacerata fuit.

Observ. VII. Die 11 M. Septembr. a. 1843 Luisel quidam, hortulanus, octo et viginti annus natus, ad nosoco-

mium „Pitié“ delatus est. Vices directoris, Prof. Bérard, tunc temporis egit Dr. Nelaton, qui aegrum quarta post laesionem illatam hora exploravit. Ipse aeger retulit, se ex altitudine 2 — 3 metrorum (novem circiter pedum) prono capite delapsus haud quidem amisisse mentem, surgere tamen non potuisse. Vultus stuporis effigiem prae se tulit, responsa tarde eduntur, motus difficilis est, non sublatus. In medio osse parietali sinistro cutis erosio apparet, sine tumescentia et suffusione cruenta. Ex meatu auditorio externo sinistro liquoris rubellitanta copia effluit, ut intraminutam cochlear minus colligi possit. (Sanguinis unciae XX per venam detrahebantur et epithemata glacialia capiti imponebantur).

Posteo die liquoris portio eadem profluxit, decolor autem et pellucidus ille fuit. Capitis dolor, superiore die admodum intensus, decrevit. Pulsus plenus, sitis ardens. (Adhibita sunt: venaesectio unciar. XVIII, epithemata capitis glacialia, clysmata aperientia).

Tertio die copia liquoris ex auri profluentis diminuebatur; auditus, quantum dijudicari potuit, ne sinistrae quidem auris extinctus erat; paralysis nullae.

Quarto die liquoris copia adeo decreverat, ut meatus auditorius externus leviter tantum humesceret. Aeger ad omnes respondit quaesiones, imperfecte autem et per intervalla, dolores accusavit artuum inferiorum, qui motibus non augebantur. Cutis tepida fuit, pulsuum ictus 74, pupillae mobiles, mediocriter dilatatae, cephalalgia nulla. (Administrabantur: venaesectio unciar. XXIII, hirudines XXX ad processum mastoideum utriusque lateris, sinapismi ad suras, frigidae capitis superfusiones). Noctu deliria accesserunt, totum diem sequentem continentia; facies deturpari coepit; vomit-

turitiones intraverunt. Concha auris liquore adhuc fuit humefacta, cujus tota portio circiter cyathum adaequavit. (Hirudines XXX pone aurem, clysmata aperientia, frigidae capitis superfusiones).

Sexto die pulsum numerus ad 100 accrevit, deliria perstiterunt, pupillae adhuc mobiles fuerunt. (Venaesectio unciar. vij, vesicatorium ad cervicem).

Die septimo: pulsus debilis, intermittens, deliria continua, faciei alteratio augescens. (Calomelan. gr. v, superfusiones frigidae).

Die octavo: motus involuntarii, tendinum subsultus. (Calomel. grammat. 40 (gran. vj β), frigidae superfusiones).

Nono die: vultus plane decompositus, ingens virium prostratio, pulsus filiformis, levis brachii sinistri contractura. Sub horam pomeridianam secundam aeger obiit.

Sectio duas et viginti post mortem horas instituta haec obtulit: fractura longa, ordiens in medio osse parietali sinistro, novem circiter lineas supra suturam squamosam, verticalis descendit per os temporum, introrsum elongata in parietem superiorem meatus auditorii hujusque axi longitudinali parallela; tum antrorsum et introrsum vergens juxta faciem anteriorem partis petrosae et suturam petrosphenoidalem, introrsum per corpus ossis sphenoidi continuata, in dextro latere lineae medianae terminabatur. Altera fractura, a priori incipiens in medio longitudinis partis petrosae, retrorsum et introrsum ita perrexit, ut partem petrosam et meatum auditorium internum oblique decussaret et ad foramen jugulare terminaretur. Inde a cavo tympani perquisita eadem fractura parietem ejus internum dixjunxit, ante circumferentiam anteriorem fenestrae ovalis discurrens. Stapes solutus

fuit et vestibulum cum tympani cavo liberum habuit commercium. Membrana tympani late disrupta; dura mater nusquam, certe quod ad partem ejus superficialem attinet, diducta. Dextrum cerebri hemisphaerium contusionis vestigia exhibuit; in basi cerebri, inprimis circa mesencephalon, numerosae apparuerunt pseudomembranae. (Meningitis, cui aeger succubuit).

Observ. VIII. P. Minard, duodeviginti annos natus, hora nocturna secunda d. $25\frac{5}{26}$ M. Martii a. 1844 ex altitudine pedum 22, capite manibusque praevis, decidit. Mentis impositus quatuor post horas a sociis inveniebatur et sub horam matutinam nonam ad nosocomium „Beaujon“, cui praeerat Dr. Robert, deferebatur. Facies pallida, coagulato sanguine oblecta fuit, coagula utramque aurem et nares obturaverunt; regio zygomatica sinistra et tota regio temporalis ejusdem lateris admodum contusae, palpebrae sinistrae cum tunica conjunctiva ecchymosibus notatae, visus hoc in latere paene extinctus, ambae pupillae aliquanto dilatatae inveniebantur. Aeger interrogatus vix respondit, mobilitas atque sensibilitas alienatae non fuerunt, cutis frigida, pulsus tardus ac debilis; pars inferior radii dextri fracta; vespere motus febriles magna cum inquiete accesserunt, quare venaesectio administrabatur. Facie a sanguine repurgata, ex meatu auditorio externo dextri lateris tanta liquoris rubelli copia profluxit, ut vespere culcitam, in quo caput aegri locatum erat, permutari necesse esset.

Die 27 M. Mart. status idem fuit; cutis calida, pulsus quidem frequens, sed debilis; largum ex auri dexta profluvium perduravit, liquor aquae consistentiam habens, primo rubellus, sub vesperam autem decolor et pellucidus, guttatim effundebatur; intra horam

25 grammata ejus (paene uncia) excipiebantur vitro, quod auri erat suppositum. (Hirudines 20 pone aurem collocabantur et medicina laxans exhibebatur).

Tertio die (28 Mart.) aeger matutino tempore magnam inquietem ostendit, dolores accusavit, quorum sedem indicare non potuit, interrogatus haud respondit; sensibilitas et mobilitas utriusque lateris incolumes esse videbantur. Profluvium decreverat, nam grammat. modo 10 liquoris intra horam colligi poterant. (Hirudines pone aures collocabantur). Eodem die agitatio et deliria augebantur, vespere sensibilitas dextri lateris extincta videbatur. Sub mediam noctem aeger comate tentatus vita decessit.

Effluxus in universum horas 70 continuit et copia liquoris effusi grammat 400 — 500 (libr. medicin. 1½ et quod excurrit) adaequavit.

Sectio die 30 M. Mart. coram Dr. Laugier et alumnis nosocomii a Dr. Robert administrabatur. Liquor non amplius effluxit. Sub integumentis regionis temporalis sinistrae et inter fibras musculi temporalis magna sanguinis infiltrati copia apparuit. In fossa temporali sinistra, inter duram matrem et basin cranii non procul a fissura orbitali superiore et nervum trigeminum, etiam sanguinis aliquid sese obtulit, magis tamen in meningibus infiltrati, quam extravasata formantis. Ceterum dura mater ubique adhaesit, sanguinis coagula neque super neque subter ea exstituerunt.

In sinistro basis cranii latere duae inveniebantur fracturae, quarum prima brevior, in latere interno partis orbitalis ordiens, retrorsum juxta marginem laminae cribrosae ossis ethmoidei (paulo extrorsum) decurrens alterà fracturà tandem terminabatur, cujus media pars corpus ossis sphenoidi ante sellam turcicam oblique decussabat. Altera haec fracturà, in regione

articulationis temporo-parietalis sinistrae incipiens, introrsum et paulo antrorsum tendebat, alam majorem ossis sphenoidaei disjungens, corpusque ossis ejusdem fregerat. Inde oblique dextrorsum et retrorsum per sellam turcicam pergens, foramen lacerum anterius attingit. Sinus sphenoidales coagulato sanguine scatebant.

In dextro latere os petrosum verticaliter secundum axin disjunctum fuit fractura, quae ab hiatu canalae Fallopii antice ordiens, super meatum auditorium internum retrorsum procurrebat et circa foramen jugulare finiebatur. Eadem antice cum secunda fissura minore coibat, quae in anteriore partis petrosae superficie, juxta et paulo ante sulcum nervi petrosi superfic. majoris extrorsum ferebatur et partem squamosam attingebat.

Cavo tympani ope serrae subtilioris recluso, haec deprehendebantur: membranae tympani anterior pars late dirupta, inter quam et manubrium mallei parcum sanguinis coagulum sedem habuit; stapes solutus et fractus commercium liberum inter vestibulum et tympani cavum admisit; tunica mucosa cavi tympani inflata et hyperaemica. Fractura longitudinalis partis petrosae (vid. supra) cum tympani cavitate communicavit et internum ejus parietem supra promontorium, infra fenestram ovalem, disjunctit; fractura autem transversa usque ad vestibulum perrexit et, supra laminam, quae fibras nervi acustici permeare patitur, decurrens, meatum auditorium internum attingit. Processus tenuissimus, quem dura mater ad meatum auditorium internum demittit, nec non utraque arachnoideae lamella, quae septimum

nervorum par comitantur, serius demum examinabantur. (De his infra seorsim disseremus).

Chemica liquoris analysis a pharmaceuta Chatin instituebatur. Humor turbidus rubellus, si seponitur, sedimentum dimittit, decolor et pellucidus evadit. Sedimentum e sanguinis corpusculis consistit, praeterea in fluido supernatante flocculi albuminis coagulati aut febrini inveniuntur. Liquor alkalinam exhibet reactionem saporem salsum, argento nitrico praecipitatur; sedimentum acido nitrico non solvitur et luci expositum nigrescit, id quod acidum hydrochloratum innuit. Liquor revera multo plus natrii chlorati continet, quam serum sanguinis, vix autem albuminis vestigia, nam coquendo haud coagulat (quod sero sanguinis semper accidit.) Constat aqua (96,9); partibus solidis (3,1) scilicet, vestigiis albuminis, mucosae, principio extractivo, acidis pinguibus, multo natrio chlorato, kali chlorici aliquanto, kali sulphurico, natro et calcaria carbonicis et sulphuricis, denique perpaucis magnesiis. Mucus haud dubiae a membrana tympani mucosa proficiscitur; flocculi coagulati pariter ac haematinum ruptis membranis debentur.

Observ. IX. Vir quadragenarius, a scalis delapsus, occipite limbum earum percusserat. Mentis compos ab aliis adjutus domum redire poterat. Per triduum ambulavit, multum vero sanguinis e sinistra auri amisit. Tertio die ad nosocomium „Necker“ delatus febrem haud mediocrem et deliria obtulit. Cerebri commotione obiit.

Sectio. Fractura partis occipitalis, squamosae, petrosae, quae per rimam tres lineas latam ad tympani cavitatem duxit. Diastasis suturae lambdoideae. Inter ossa supra dicta et duram meningem sanguinis coagulum, pol-

licem longum, duas lineas crassum, quod ex ruptura sinus lateralis sinistri profectum erat.

Observ. X. (Auctorem, habet Dr. E. Chassaignac. Cf. Mémoire sur l'écoulement séreux, qui s'effectue par l'oreille à la suite des fractures du rocher. Lu à la Société de Chirurgie de Paris, 7 Mai 1845 par M. E. Chassaignac, secrétaire de la Societ. de chirur.). Puer duodecim annorum octavo M. April. die a. 1845 ad nosocomium Parisiense „Hotel-Dieu“ deferebatur. Etsi relativam conscientiam postea recuperavit, tamen de sua calamitate nihil certi referre potuit. In nosocomium receptus gravi premebatur sopore; sinapismis ad suras et femora applicatis, quaestiones propositas intelligere videbatur, ad status comatosus ad mortem usque perstitit. Laesiones animadvertentur hae: vulnus profundum super oculo sinistro, sine ossis frontalis depressione; palpebrae tumidae erant et commissae; totum latus faciei sinistrum inflatum, id quod vultui paralyseos facialis speciem impertivit; mentum contusum, mandibula fracta; inferiores utriusque radii epiphyses disjunctae, ulna sinistra fracta. E meatu auditorio externo sinistro continuo liquor initio sanguinolentus, postea citrinus, pellucidus tanta quantitate profluxit, ut brevissimis intervallis concham auris adimpleret et pulvinar madefaceret. Hoc profluvium ad mortem usque perduravit, quae quinto post laesionem die accessit. Liquor nonnulla sanguinis corpuscula et lamellas epidermoidales, ceteroquin vestigia tantum albuminis exhibuit. — Nulla adfuit paralysis; urina bene secessit; vomitiones initio tantum locum habuerunt.

Die 10 M. April. deliria cum ingente apparuerunt inquiete, pulsus 120 ictus obtulit. (Hirudines XII. pone quamque aurem

collocatae, calomel. gr. VIII. data, epithemata glacialis ad caput, vesicatoria ad femora, sinapismi ad suras, praeterea clysmata aperientia adhibita sunt).

Die 11. April. deliria eadem; aeger haud respondit; auris sinistrae profluvium augeri videbatur. (Hirudines XII, quarum VIII pone aurem, calomelan. Dosis supra dicta, clyisma aperiens administrabantur).

Die 12. April. aegroti conditio laetior esse videbatur, agitatio enim et deliria decreverant, responsa nonnulla edebantur, palpebrae erant apertae, visus autem videbatur extinctus, aeger fluida deglutire et urinam ex arbitrio mittere poterat. (Adhibebantur eadem quae heri). Hora tamen pomeridiana tertia animam exspiravit.

Sectio. Ecchymosis ingens sub capitis integumentis supra orbitam sinistram apparuit. Calvaria cantae ablata, nec durae matris laesiones, neque sanguinis extravasata inter eam et ossa in conspectum prodierunt. Cerebro provide allevato, membranarum ejus rupturae minime se manifestarunt. In cavo subrachnoidali circiter cochlear minus liquoris cerebro-spinalis inveniebatur. Praeterea tria sanguinis coagula exigua se obtulerunt: 1) in superiore facie partis orbitalis; 2) in fossa sphenoidali; 3) juxta sinum lateralem sinistrum.

Fracturae basis cranii: 1) Fissura inde a margine orbitali usque ad mediam partem orbitalem sinistram; 2) a fine modo dictae fissurae verticaliter introrsum usque ad junctionem ossis frontis cum lamina cribrosa ossis ethmoidei; 3) fractura alae magnae sinistrae ossis sphen. ab anterioribus versus posteriora extra foram. ovale, rotundum et spinosum decurrens, neque tamen antice fissuram orbitalem superiorem, nec postice suturam petro-sphenoidalem attingens; 4) fissura

ossis petrosi, hoc os verticaliter secundum axin transversalem, inde a sutura spheeno-petrosa usque ad foramen jugulare, quatuor circiter lineas extra officium meatus auditorii interni, disjungens. Membranae tympani media pars lacerata. Cerebrum et lamina arachnoideae visceralis integra. In cerebri substantia modo exiguum extravasatum, fabae ambitum habens.

Fractura ossis petrosi, ut modo retuli, ab anterioribus versus posteriora usque ad regionem sinus transversi pergens, ibi in duos secessit ramos, quorum alter bulbum venae jugularis attingit, alter sulcum transversum sinistram disjunctum. Eadem fractura in superficie ossis petrosi inferiore prope finem externum fossae jugularis, inter processum styloideum et foramen stylomastoideum, decurrit, unde antrorsum et introrsum conversa per cavitatem glenoidalem usque ad tubam Eustachii processit, ubi terminum anteriorem habuit. Ex descriptione ambitus fracturae apparet, planitiem ejus intra partem petrosam oblique a superioribus et interioribus ad inferiora et exteriora declinasse, eaque partem petrosam perfecte in fragmentum internum et externum fuisse disjunctam. In facie fragmenti interni animadvertentur: 1) officium canalis cum incisura parva antice posita; quod officium pars erat meatus auditorii interni, parva autem incisura initium canalis Fallopii; 2) probe infra et paululum antice segmentum cochleae, in quo columella et lamina spiralis integra perspicue cognoscebantur; 3) officium interioris parietis vestibuli cum hujus cavitatis ali-

qua portione; 4) in loco denique infimo extremitas anterior cavitatis tympani cum duplici suo canali (tuba Eustachii ossea et semicanali musc. tensoris tympani). Ipse canalis per fracturam eo modo secundum axin longitudinalem erat disjunctus, ut paries ejus anterior in fragmento externo partis petrosae, excavatio autem canalis duplicis in fragmento interno sedem haberet. Planities fracturae externi fragmenti continebat: 1) in parte suprema fundum meatus auditorii interni et orificium canalis Fallopii; 2) paulo inferne et antice portionem cochleae, qua fragmentum internum caruit; 3) sub fundo meatus audit. int., pone cochleam vestibulum late patens cum integris canalibus semicircularibus; 4) infra hanc cavitatem ossicula auditoria fracta, sed inter se adhuc cohaerentia et cavi tympani portionem, quae cum portione fragmento interno insidente totam tympani cavitatem constituēbat.

Observ. XI. Quae observatio, a Dr. Rampal (Journ. de Chirurgie: „Mémoire sur l'écoulement d'un liquide aqueux par l'oreille dans un cas de chute sur la tête“ descripta, eam ob rem notatu dignissima est, quod gravis aegroti laesio ad sanationem perducebatur.

Lazarino, quatuor et viginti annos natus, die 26 M. Junii a. 1846 ex altitudine triginta pedum prono capite delapsus, tres post horas in nosocomium Massiliense „Hôtel-Dieu“ receptus est. Pulsus normalis fuit, caput neque vulneribus neque ecchymosibus notatum, palpebrae et conjunctiva ecchymomatibus destitutae, pupillae normali amplitudine conspicuae, intellectus et loquela incolumes, sensibilitas ac mobilitas integrae,

Ante dextram aurem depressio cum crepitatione sentiebatur; e dextro meatu auditorio primum sanguis, sub horam autem vespertinam nonam humor profluxit initio rubellus, paulatim vero limpidus et pellucidus.

Die 27 M. Junii valetudo universa eadem, quae pridie, fuit, profluvium perduravit; cucurbitula auri admota 15 grammata (paene zj) liquoris saporem distincte salsum habentis excipiebantur; vespere motus febriles et capitis dolores accesserunt. (Venaesectio zxiij instituebatur).

Die Jun. 28 eadem fuerunt symptomata; liquor aquosus guttatim effluxit. (Sanguinis zxx detrahebantur).

Die 29 Jun. febris abfuit; profluvium decrevit, vespere omnino desiit.

Die 1 Jul. Die bene peracto, sub vesperam febris et capitis dolores intraverunt; in meatu auditorio dextro pus sese ostendit. (Hirudines 20 circa processum mastoideum dextrum applicabantur).

Die Jul. 4 profluvium seroso-purulentum uberimum exstitit, aeger autem bene se habuit et hoc ex tempore convalescentia processit.

Die Jul. 22 auditus dextrae auris susurru offendebatur; tympani membrana perforata non erat.

Secundum calculum a Dr. Rampal institutum effusi liquoris aquosi copia tota circiter 1000 gramm. (libr. med. 3) aequat.

Paucis verbis attingere liceat casum proprie huc non pertinentem. Dr. Riecke, Stendaliensis, hydrocephalum acutum, quo puer biennis laborabat, effusa magna liquoris serosi ex auri quantitate, sanatum esse scribit. (Cf. Wochenschrift für die gesammte Heilkunde; herausgegeben von Casper

1844). Quam rem amplius esse confirmandam, facile est intellectu.

b) Effluxus humoris aquosi ex naribus.

Observ. XII. (Qui casus a Dr. Blandin curatus et ab ejus administro Demarquay evulgatus est: Gazette des hôpitaux, l'an. 1840. pag. 205). Roger quidam, duos et triginta annos natus, quum munere privatus in desperationem incidisset, manum sibi inferre decrevit. Orificio sclopeti parvi ad palatum admoto, factaque teli explosione, mentis inops corruit, multum sanguinis per os et nares edidit eodemque die (13. April 1840) ad nosocomium Parisiense „Hôtel-Dieu“ delatus est.

Die 14 M. April. dolores et agrypniam conquerebatur, acies pallida erat, stupida, pupillae mobiles, visus atque olfactus integri, intellectus mediocris. In medio arcu palatino apertura cum tumidis et laceris marginibus cernebatur, specillum immissum duos pollices descendebat et manifeste crepitationem indicabat. Per nares ingens copia seri sanguinolenti proruebat. Motus aegroti erant incerti, dolorem occipitis vehementem accusabat. Fractura partis basilaris et meningum laceratio dignoscebantur. Haud multo post aeger obiit.

Sectio tertio post mortem die administrabatur. Cerebri substantia solida, injectionum expers, corpora striata et thalami optici incolumes erant. Glans sclopetaria os maxillare superius, ubi cum ossibus palatinis conjungitur, perforaverat (ossa palat. fracta erant), deinde corpus ossis sphenoidaei et posteriorem vomeris partem ex toto comminuerat, lateri dextro anteriori sellae turcicae inhaerens. Dextrum glandulae pituitariae latus contusum et in pulverem redactum, arachnoidea ibi lacerata erat. Per hoc meningum foramen liquor ad nares defluerit necesse erat, non per infundibulum, uti Demar-

quay opinabatur. Liquor chemicæ analysi non submittebatur.

Observ. XIII. (A Dr. Robert evulgata). Rusticus quidam, Despy, triginta annos natus, quum sues Parisios deveheret, a latronibus petebatur, caput ejus et baculo et cultro vulnerantibus, quo facto mentis inops corruit. Exploratione forensi satis confirmatum videtur, currus rotam super caput ejus actam esse. Aliquot post horas ab amicis in via publica inventus hora matutina septima ad nosocomium „Beaujon“ deportatus est. Comate oppressus magnam prodidit inquietem situmque corporis continuo mutavit. Laesiones inveniebantur hae: in naso et circa superciliarum initium quatuor vulnera contusa, quorum unum ad periosteum penetravit; in capitis vertice vulnus contusum, duos pollices longum, sine cutis divulsione et ossis denudatione; dextrae palpebrae tumefactae erant, saturate coeruleae, tota conjunctiva sinistra sanguine infiltrata, oculus sinister exorbitans; regionis temporalis sinistrae tegumenta extravasato sanguine allevata, auricula sinistra paene tota abscissa; multum sanguinis per nares et os (duo dentes fracti erant) secessit. Aegrotus sanguinem atrum liquidum vomuit. Concha sinister et huic respondens meatus auditorius sanguine scatebant, cujus effusio utrum ab interioribus profisciceretur, an laesionibus externis deberetur, dirimi non potuit. Intellectus debilitatus, segnis, non extinctus fuit. Aegrotus et fusti et cultro percussus esse referens, capitis dolores conquerebatur; visus et auditus haud alienati, ambae pupillae aequabiliter dilatatae et mobiles, sensibilitas atque mobilitas, ut videbatur, salvae erant; contracturae nullae; deglutitio expedita, urinae secessus arbitrarius; cutis frigida, pulsus debilis, 80 ictus exhibens. (Vulneribus ligatis, infusum florum tiliae et flor. aurantii imperabatur). Sub meridiem febris accessit;

stupor, crebra situs corporis vicissitudo. (Sanguinis $\bar{\zeta}$ xiiij mittebantur; coagulum largum formabatur, at sine crusta inflammatoria).

Die 2. Maji conditio eadem fuit; deliria nulla; aegrotus unum latronum, qui adductus erat, agnoscebat et cum amicis colloquebatur; pulsus satis evolutus nonagies micabat. Capite antrorsum inclinato, liquor rubellus per nares secessit, quare hic capitis situs sustentabatur et intra horam grammat. 10 (paene $\bar{\zeta}$ ij) liquoris colligebantur, cujus chemica attributa iis exacte respondebant, quorum observatio VIII mentionem fecit. (Sanguines $\bar{\zeta}$ x mittebantur, interne tartarus stibiat. exhibebatur). Per noctem agitatio et deliria accesserunt, ita ut aegrotum machinis coerceri oporteret.

Die Maj. 3 conditio eadem, quae hesterno mane; liquor guttatum effluxit. (Adhibita est solutio granor. IV. tart. stibiat.). Alvus aliquoties praeter voluntatem secessit.

Die 4. Maj. status aegroti laetior videbatur; vultus haud mutatus, cutis humida, sensibilitas ac mobilitas integrae, pulsus 84 micans, mollis, regularis, satis plenus. Profluvium liquoris minus copiosum. Hora vespertina decima iniquies et deliria accreverunt, aegrotum e lectulo prosilire conantem ligari necesse fuit; sub horam antelucanam primam ingens virium prostratio, respiratio inaequalis; sub horam secundam mors.

Sectio horas 56 post mortem instituebatur. Capite antrorsum inclinato, magna seri copia, ut prius, effundebatur. Fractura enormis calvariam a parte antica dextra ad posticam sinistram in duas fere aequales portiones divisit: anteriorem sinistram, posteriorem dextram. Superne ordiens in medio osse parietali dextro et versus apicem ossis occipitalis tendens, juxta sinistrum suturae lambdae dimi-

dium decurrebat et dictam suturam diducens in parte mastoideae ossis temporum sinistri, quam pariter ac meatum auditorium et basin partis petrosae lateris sinistri perforerat, rursus comparebat; tum aliam assecuta majorem ossis sphenoidi, oblique sellam turcicam a parte postica et sinistra versus anticam et dextram disjunctam, cellulas ethmoidales posteriores dextras et laminam cribrosam permeavit et utrinque elongata ad orbitas tandem os maxillare superius sinistrum a superiore versus inferiorem partem usque ad fractos dentes incisivos perforerat. In arcu zygomatico fractura comminuta animadvertatur. Superficies diffractae, imprimis baseos cranii, aliquantum distant. Assula ossis parva, ovalis in regione corporis ossis sphenoidi, pone sulcum nervi olfactorii residens, a lamella ossea tenui diffracta erat, quae superiorem parietem sinum sphenoidalium format. Membrana mucosa sinum sphenoidalium ita erat lacerata, ut humor ex cavo cranii per sinus sphenoidales in meatum narium superiorem descendere posset. Dura mater in tota fossa temporali sinistra et in regione ossis petrosi respondente diducta apparebat; ibidem, sicut in cavo arachnoidali sub lobis cerebri anterioribus, sanguinis coagula, hic quidem multo minora quam illic, inveniebantur. Dura mater super fracturam sellae turcicae rupta erat; aqua ibi infusa per ambas nares, imprimis per dextram, defluebat. Arachnoidea sub lobis cerebri anterioribus lacerata erat; num in medio, utrinque glandulae pituitariae, laesa fuerit, dirimi non poterat; tegumentum arachnoidale glandulae pituitariae omnino ruptum cernebatur. Ambo lobi arteriales cerebri, nec non lobus medius sinister, contusionis vestigia praese ferebant.

c) Effluxus liquoris aquosi post laesiones canalis spinalis.

Haud dubie hujusmodi exempla multo crebrius eveniunt, quam observari solent.

Observ. XIV. Operatio spinae bifidae secundum Tavignoti methodum (Ablatio tumoris — sutura cruenta) mortem induxit. Per biduum ex foraminibus mediae suturae humor lacteus effluxit (Liquor cerebro-spinalis pure commixtus. Cf. Gazette med. l'an 1844. No. 46. — Ceterum quisque tumor spinae bifidae nihil est, nisi praeter naturam adaucta liquoris cerebro-spinalis secretio. Cf. Magendie l. c.).

Observ. XV. Puer sedecim et quod excurrit annorum, Berolini habitans, die 19 M. Novbr. a. 1849 latrinas adiit. Interposito bihorio, quum in earum cloacam stercora conjicerentur, levis audiebatur vagitus. Reclusa cloaca puer paene examininis protrahebatur et ad lectulum deferebatur. Dr. Sachs, haud multo post arcessitus, puerum invenit pallidum, frigidum, gravi lipothymia oppressum. Quum explorari nullo pacto posset, utrum haec conditio lapsus secuta sit, an antecesserit atque effecerit, quinque sanguinis phialae e vena detrahebantur, sinapismi ad suras applicabantur et interne analeptica praebantur, quo facto puer mentem eatenus recepit, ut ad nosocomium (Nosocom. Judaicum Berosin.) deportari posset. Accuratiore exploratione vulnus obtulit colli, duos pollices longum, quod cutem vix persciderat, alterumque brevius sed profundius faciei volaris articuli manus, quod etiam nullius erat momenti. Puer se ipsum haec vulnera sibi intulisse et hac ex causa in cloacam decidisse affirmavit, id quod propter vulnerum levitatem vix credere licuit. Suicidii tentati causae

religiosae fuisse videbantur (1) Pulsus regularis fuit, satis plenus; puer magnam accusavit imbecillitatem capitisque dolorem, ceterum morbi gravioris speciem prae se tulit, id quod cum symptomatibus, tunc temporis obviis, non bene conciliari potuit. Animus ejus poenae metu admodum depressus fuit. (Epithemata capitis frigida, purgantia frigida, diaeta antiphlogistica adhibebantur).

Die 20 et 21 M. Novembr. eadem perstitit conditio.

Die 22 ejusd. M. aeger dolores et rigiditatem cervicis conquerebatur, caput inprimis ad sinistrum latus vertere non poterat. Qui locus quum externa etiam pressione doleret, ob contusionis lapsu exortae suspicionem hirudines imponebantur. Capillis demum resectis, inter atlantem et epistropheum vulnus ex parte jam conglutinatum cernebatur. Specillum demissum os certo indicabat, ne rotato autem capite quidem ad medullam spinalem usque penetrare poterat. Quo ex vulnere continuo liquor fere limpidus effluxit, qui exceptus et sepositus pelluciditatem amisit coloremque viridiusculum induit. Suspiciari licuit, eundem ab exordio profluxisse e vulnere et crines madefecisse, id quod propter ignotam hanc laesionem epithematibus capitis frigidis imputaretur. Confitebatur aegrotus, se, quum, collo manuque cultro laesis, mors non accessisset, scalpellum cote acuminatum pronato capite in cervicem violenter intrasisse, eoque facto lipothymia correptum in cloacam incidisse. Scalpellum quo pervenerit, ignorabat; omnia hoc inveniendi conamina irrita fuerunt. Copia seri effusi

(1) Secundum strenuissima fidei Mosaicae praecepta educatus quum societati irreligiosae se addixisset et a fide descivisset, animum multis probris postea obruit.

intra horas 24 circiter uncias 2—3 adaequavit. Aeger si erigebatur, aut caput ejus rotabatur, effluvium largius magisque perspicuum evasit, attamen hujusmodi experimenta tantos dolores ei intulerunt, ut ab iis abstinere oporteret. Nullae apparebant paralyses, neque vertigo neque titubatio; loquela tantum aliquanto difficilior erat.

Hirudinum applicatio statum aegroti intra sex dies sequentes (a die 22 M. Novbr. ad d. 28) haud mutabat, modo loquela expeditior capitisque motus paulo faciliores reddebantur; profluvium ex vulnere non mediocriter diminuebatur.

Die 28 Novbr. horrores accesserunt, die 30 ejusd. nec non 1 et 2 Decbris die incertis intervallis reduentes magnamque virium prostrationem efficientes. Vulnus paene conglutinatum, animus aegroti gravius depressus erat; interrogatus vel nihil vel suspensa voce et sine nexu respondit; vespere deliria blanda supervenerunt.

Die 3 Decbr. aeger, quidquid ingesserat, revomere coepit; die 5 ejusd. melius sese habuit et jusculum carnis assumtum continuit. Pulsus, post horrores frequentissimus atque minimus, hoc die fortior minusque frequens apparebat. Placidam post noctem (inter horrores somno nocturno plane aeger caruerat) horis matutinis diei 6 Decemb. insultus epilepticus accessit, circiter 4—5 minutas continens et cui stadium soporosum horae dimidiae successit. Nocte inde a 7 ad 8 Decembr. idem insultus rediit et citra stadium soporosum in mortem exiit.

Sectio coram medicis Berolinensibus celeberrimis instituta et visum repertum a Dr. Liman (Wochenschrift für d. ges. Heilk. v. Casper 1849 No. 9.) descriptum est. Inventa sunt haec: In fovea, quae inter partem inferiorem ossis occi-

pitis, processum spinosam vertebrae cervical. secundae et utrinque musculis cucullaribus formatur; vulnus punctione illatum, quod rotundum lineae $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ diametrum habuit, et exiguis reactionis vestigiis circumdatum erat; laticem glutinosum, coloris et odoris expertem edidit. Specillum in vultus demissum promte aliquot pollices descendit. Exploratio canalis vulneris relicto specillo administrata, docuit, eundem per integumenta externa inter atlantem et epistropheum, dextrorsum ab hujus capitulo, ferri et duram matrem perforare. Vulnus punctum in substantia medullae oblongatae aut spinalis sese non obtulit.

Inspectio interna. Cavum cranii. Capitis integumenta, tam mollia quam dura, anomaliis destituebantur; durae matris superficies neque externa neque interna a norma aberrabat. Pia mater hemisphaeriorum majorum sanguine turgebat et crassesebat, passim gelatinoso exsudato oblecta erat, quod gyrorum parietes firmiter conglutinabat. In utroque ventriculo dilatato liquoris clari, decoloris, visceri circiter unciae duae reperiebantur, in fundo autem ventriculorum, super plexubus choroideis, uncia circiter dimidia puris spissi, viridi flavescens; tertium ventriculum pus implevit. Plexus choroidei turbidi, granulationibus lacteis numerosis obsiti. Cerebri substantia sanguine opulenta, normalis consistentiae; partes cerebri circa ventriculos sitae, nominatim corpus striat. et thalami optc., albae et emollitae; in fundo cavi cranii aliquot unciae humoris serosi; flocculis purulentis turbati. Ademto tentorio, tota inferior facies cerebelli, pons et medulla oblongata, exsudato contegebantur purulento, ejus consistentia versus medullam oblongatam augebatur. Fissa medullae spinalis dura matre, interna hujus superficies usque ad caudam equinam rosea, humore turbido expansa cernebatur, arachnoideae medullae spinalis exsudatum spissum, viridi flavum, pu-

rulentum, arachnoideae adhaerens, insidebat, praecipue in posteriore medullae spinalis superficie accumulatum, sub quo, quum praeparando esset ablatum, arachnoideae superficies intense injecta apparebat; qua incisa, medulla spinalis instar pulvis prodibat.

Chemicam analysin Wagner instituit, quem vero eventum obtinuerit, haud comperi.

EPICRISIS.

Profluvium largum liquoris serosi post basis cranii fracturas et canalis spinalis laesiones inter medicos Academiae medicae Parisiensis magnas excitavit controversias. Varias de secreti illius origine sententiae ad quatuor theorias possunt reduci.

1. Guthrie (On injuries of the head affecting the brain. Medico-chirurg. Review. N. 76. 1843. p. 302) profluvium ex auri adauctae exhalationi cavitalis arachnoidalis imputat. „Effluxus, inquit, seriosi aquosi ex auri symptoma grave laesionum capitis est, innuit enim fracturam partis petrosae ossis temporum, aut corporis ossi sphenoidi. Liquor haud dubie ex cavitate arachnoidali proficiscitur magnumque periculum indicat.“ Jam supra retulimus, cavitatem arachnoidalem nihil humoris continere et vasorum deficientium causa nihil secernere posse. Proinde theoria illa improbabilis jam dudum repudiata est.

2. Prof. Marjolin (Cf. Dict. de Méd. Vol. XXIX. p. 570) et Dr. Robert, priusquam theoriam domo-

rum Bodinier, et Berard profitebatur, secretionis causam in labyrinthi laesione posuerunt, fluidum pro hypersecretione lymphae Cotunni habentes. Sane attributa chemica utriusque humoris satis consentiunt, attamen neque copia exigua lymphae Cotunni, neque parva labyrinthi membranacei superficies ad explicandum profluvium diuturnum atque largum sufficit. Fontem frugiferum, vivum, amplum, non transitorium esse oportet.

3. Laugier et Chassaignac fontem istum in sanguinis sero cerni putabant. Laugier (Mémoire sur l'écoulement d'un liquide aqueux etc.) haec profert: „Le fluide (dont il s'agit) est une partie aqueuse du sang coagulé, filtrée par une fêlure du rocher, conduite à l'extérieur à travers la caisse du tympan et le conduit auditif externe.“ Cerebri motus coagulum sanguinis exprimere et, ut serum guttatim effluat, efficere dicuntur. Laugier praecipue eo nititur, quod plurimae observationes copiam quandam coaguli siccii repertam esse docent. Decolorem seri indolem a fissurae angustia pendere existimat. Margines si latius distent (ultra lin. 1 — 2), loco seri aquosi secretionis haemorrhagiam oriri tradit, id quod observationes V et IX probent. Obijcere autem licet, observationes modo dictas alius generis esse et cum casibus a nobis expositis modo externam similitudinem alere. Extravasatam inter duram matrem et os, quae teste Laugier serum edunt, non omnibus in casibus inventa sunt (Cf. Observ. VIII et XV). Ubi vero adfuerunt, amplitudo coaguli cum seri effusi quantitate debitam proportionem non alit.

Prima observatio seri grana 6403 (ultra libr. med.), secunda gran. 9852 (duas fere libras), septima quantum cyathus complectitur, octava circiter gran. 8000 (ultra libram), undecima grammata 1000 (gran. 16420 = libr. paene tres) exhibuit. Haud parciore seri copia in casibus X, XIII et XV fuisse videtur, quanquam accurate indicata non est. Proinde quantitas sanguinis coagulati (si proportionem a Joh. Mueller (Physiol. Vol. I. S. 104. 2te Aufl.) traditam supponimus), primo in casu paene unc. $2\frac{1}{2}$, in secundo ultra unc. $4\frac{1}{2}$, in septimo minimum unc. 2, in undecimo ultra libram dimid. aequaverit necesse est. At vero, quod jam adnotavimus, in casu octavo vix nullum sanguinis coagulum adfuit, eorum autem, quae adfuerunt, unum fossam temporalem et crassiliem linear. 3—6 non excessit, alterum superficiem quatuor pollicum quadratorum occupavit, crassiliem modo lin. $1-1\frac{1}{2}$ habens. Quodsi extravasatum tantum esset, quantum seri effusi copia requirit, inter vitam cerebri compressionis symptomata proferret, paralyses induceret, id quod fere nusquam locum habuit. Langier theoriam suam eo confirmare studuit, quod sanguinis coagulum cerebri pulsationibus perfecte expressum et magna mediorum ambientium temperie exsiccatum esse contendit, quantitatem ejus ergo debito minorem apparere. Notandum autem est, nostro calculo proportionem inter coagulum siccum et serum suppositam esse. Ceterum Langier ultimo refugio non multum ponderis tribuisse videtur, quia paulo post sententiam suam eatenus mutavit, ut majorem seri copiam

secretioni traumaticae superficiei fractae adscriberet (1). Chassaignac alia ratione, seri effluvium explicare tentavit: os petrosum, inquit, peninsulam quasi format, canalibus sanguiferis numerosis (sinu petroso super. et infer. sinu lateral. bulbo venae jugul.) circumdatam. Dura mater hos canales circumvestiens, tenuior et debilior est, quam aliis locis, quoniam in duos parietes, periosticum et meningealem, secedit. Paries periosticus simul ossi stricte superintenditur et adhaeret. Itaque unaquaeque fractura ossis petrosi laesionem sinus aliqujus et propter fissurae angustiam meri sanguinis seri profluvium inducat necesse est. Cui theoriae obijcere licet, sinuum rupturam hucusque nil esse, nisi hypothesin, rebus in facto positis haud confirmatam. Semel a Dr. Roux et Chassaignac in sinu laterali et bulbo venae jugularis, fisso pariete sinus meningeali et abstersis sanguinis coagulis observatam esse dicunt, quod tamen confirmetur oportet. Etiamsi vero hanc laesionem statuamus, quaestio sese obrudit, quomodo tam exigua venae apertura tam copiosum profluvium efficere possit? quidni vulnus coagulo obturetur? id quod ortis vasorum laesionibus in genere evenit. Chassaignac respondet, sanguinis coagulum propterea formari non posse, quod parietes firmiter adglutinati contractionem haud admittant, praetereaque aëris accessus

(1) Vasa, inquit, ad sanationem vergentia, non amplius exitum omnium sanguinis partium, sed seri ejus secretionem admittere possunt. Hoc eodem auctore etiam primis post unamquamque amputationem diebus accidit.

et temperiei externae effectus, ad proferendum coagulum necessarii, deficient. Hoc argumentum minime sufficit. Vulnera sinuum, quae Chassaignac memorat, tam exigua sunt, ut sine contractione orarum coagulo possint conglutinari. Ceterum sanguis, efficacitati vitali parietum vascularium subductus, sub antlia adeo pneumatica et temperie sanguinis calori respondente coagulat, id quod directa experimenta Schroederi v. d. Kolk (J. Müller's Handbuch d. Physiol. Vol. 1. p. 97. 2te Aufl.) et cujusque aneurysmatis aspectus nobis persuadent.

Maxime autem theoriae a Laugier et Chassaignac propositae refragatur ipsa seri effusi analysis chemica. Plurimis quidem in casibus, quos retulimus, omittebatur, quotiescunque autem instituta est (Cf. Observ. VIII, X, XIII eventus ejus cum chemicis liquoris cerebro-spinalis attributis, quae Lassaigne obtulit (Cf. pars general. p. 13. Cit. (1)), adeo consenserunt, ut de utriusque humoris identitate nemo dubitare queat. Serum effusum fere nullum continet albumen, neque coctione neque acidis adjectis coagulat, plus autem natrii chlorati, quam serum sanguinis, habet. Laugier quidem et Chassaignac hanc rem in facto positam, qua offenduntur, eo infirmare conantur, quod fluidorum animalium compositionem generalim admodum variabilem esse, proximamque analysin alios eventus suppeditare posse contendunt; albuminis aliquid coagulati sane inveniri, auctam natrii chlorati copiam haberi posse pro effectu accidentali inflammationis mucosae auris (Otitis etiam liquoris

salsi profluvium efficere dicitur; Laugier), aut denique (risum teneatis!) transitu per fracturam, ut Chassaingnae opinatur, oriri. Adnotare tantum liceat, parvam albuminis copiam neque a Lassaigne, neque a Chatin instituta analysi negari. Quod vero mutabilitatem compositionis humorum animalium attinet, quam haud negamus, perfecta consensio copiae natrii chlorati, per utramque analysin vindicata, nimis mira est, quam quae solis opinionibus refelli possit; futurae demum analyses eam refutare queunt.

4. Superest quarta theoria, seri effusi in liquore cerebro-spinali originem demonstrans. Chemica compositio ut vidimus, huic sententiae favet, quaeritur tantum, quomodo liquor cerebro-spinalis per utramque arachnoideae laminam et duram matrem, quae plurimis in casibus integrae reperiuntur, usque ad fracturam basis cranii pertingere possit? Bodinier et Bérard experimento directo se comprobasse existimaverunt, hoc per exosmosin fieri, dum sanguis subter duram matrem effusus, ut medium densius, alterum tenuius, nempe liquorem cerebro-spinalem, per membranas traducat (Cf. Bulletin de la Societ. anatom. Mars 1844 p. 25). Si sanguis, inquit, inter duram matrem et os, aqua autem super duram matrem effunditur, tota hujus copia ad sanguinem trahitur et per fissuram basis cranii foras evadit. Hoc experimentum errori inimitur, Laugier enim repetiit et demonstravit, aquae super duram matrem effusae ne guttam quidem foras evadere. Se potius observasse tradit, serum sanguinis recens missi, et inter duram matrem atque os effusi, guttis

limpidis per fissuram scaturire, — id quod confirmari adhuc oportet. Hoc autem constat, modo per ruptam arachnoideam duramque matrem aquam ad fissuram pertingere posse. Quam rupturam invenire, maximi fuit momenti. Dr. Robert, ingeniosa Dris Bérard idea ductus, hanc difficultatem diremit. Ex disquisitionibus ejus haec redundant, quae in commentatione „Mémoire sur la nature de l'écoulement aqueux très abondant, qui accompagne certaines fractures du crâne“. Lu à la Societ. de Chirurg. à Paris 13 Août 1845 par M. le Dr. Robert, agrégé à la Faculté de Médecine, Chirurgien de l'hôpital Beaujon (Cf. Archives générales de Médec. Decbr. 1845) descripsit. Accuratiore meatus auditorii interni contemplatione (Observ. VIII) apprehendit, et processum durae matris meatum investientem et utramque laminam extroversionis arachnoideae, septimum nervorum par comitantis, per rupturam diduci, cujus orae tumidae et ecchymoticae apparebant. Proinde nihil impedivit, quominus liquor cerebro-spinalis, qui nervum acusticum et facialem in meatu auditorio interno alluit, per fracturam interni parietes (laminae cribrosae) ad vestibulum, indeque per fenestram ovalem apertam ad cavitatem tympani, denique ex hac per tympanum perforatum ad meatum auditorium externum perveniret atque foras evaderet. Idem, quod certo affirmare licet ex descriptione fracturae, in casu a Chassaïgnac relato locum habere debebat, quanquam meningum ruptura ibi accuratius designata non est (Cf. Obs. X). Similia denique certo comprobata sunt in fractura cor-

poris ossis sphenoidi (Observ. XIII). Chassaignac quidem adnotat, fissuram hoc in casu intra sinus cavernosi terminos fuisse, quem probe lacerare potuit. Nisi argumenta, quae supra attulimus, adversarentur, tota theoria a Chassaignac proposita, etiamsi non hic, tamen ad explicandam observationem ultimam (XV) minime sufficeret, si quidem ad medullam spinalem sinus haud expansibiles non reperiuntur. Dr. Robert igitur haec generatim ratiocinatur: „quaecunque observationes respectis laesionibus anatomicis subtilioribus factae sunt, perspicue argumentantur: „que l'écoulement aqueux, très abondant, qui a lieu par l'oreille externe à la suite des percussions du crâne indique l'existence d'une fracture divisant en travers la partie moyenne du rocher et intéressant le conduit auditif interne, le labyrinthe et la paroi intérieure de la cavité du tympan; cette fracture est compliquée de la déchirure de la membrane du tympan.“ Quae fracturae praesertim infantibus et juvenibus superveniunt, quibus media ossis petrosi pars, propter labyrinthi volumén relative majus, multo debilior est, quam adultioribus.

Quanquam Dris Robert sententia negativis tantum argumentis fulcitur, quia plurimae sectiones partis petrosae fracturam modo inuunt, minime laesiones intra labyrinthum secando factas describunt, quare praesentiam dictarum laesionum ex iis prope suspicari, sed haud minus inficiari licet; quanquam Chassaignac contendit, fracturam partis petrosae non semper intra

terminos meatus auditorii interni esse et rupturam processus durae matris cum utraque arachnoideae lamina, quae septimum nervorum par comitatur, non certam sibi videri (cur?) asserit, tamen haud possumus, quin diserte theoriam Roberti profiteamur. Impellit enim nos identitas liquoris cerebro-spinalis cum sero post laesiones effuso, chemica analysi comprobata; attributa physica utriusque fluidi, inter se congruentia; magna secreti copia, quae modo celeri et larga humoris cerebro-spinalis reproductione explicari posse videtur (1); denique egregia disquisitio laesionum anatomicarum subtiliorum Dris Robert, quae hucusque sufficiente argumento contrario refutata non est.

Nihilominus, Academiae medic. Parisiensis providentiam imitaturi, nondum extremum de hac re iudicium feramus, alium fontem illius profluvii (post laesiones) aliquando indagari posse, non diserte diffitentes. Sectatores autem theoriae a Laugier et Chassaignac propositae, ut nobis persuadeant, non vanas hypotheses, sed visa, reperta, confirmataque proferant et prae omnibus albumen seri aestu et acidis, natrium chloratum

(1) Laugier hac ipsa re contrarium argumentari studuit. Liquor cerebro-spinalis, inquit, tam largam secretionem efficere nullo modo potest. Error sane ignoscendus est Domino Laugier, qui a. 1845, evulgatis Magendii inventionibus, ne de praesentia quidem liquoris cerebro-spinalis sibi persuasit, sed cavitatem subarachnoidealem vapore impletam putavit.

argento nitrico qualitative et quantitative examinent, necesse est. (1) (Observationes Cf. Observationes) Fracturae basis cranii vel eodem latere oriuntur, quod violentia externa petiit, aut in adverso (Contracturae). — Profluvium aut statim aut paulo post lacerationem intrat et liquor initio sanguineus tympani vasis aut sinibus effuso colore rubello imbuatur, tum vero decolor et pellucidus evadit. — Fluxus per dies 3—4 sine mutatione perdurat. Ab hoc inde tempore decrescit quantitate, et sub diem 7—8 omnino desinit (Cf. observationes). Quae quidem ratio tumescencia inflammatoria tunicarum ruptarum effici videtur (Dr. Robert). — Serum guttatim effluit, imprimis si caput versus affectum latus flectitur. Contentionibus exspiratoriis omnibus largior fit fluxus. — Functionales perturbationes haud nimis peculiares sunt: intellectus non plane extinctus, mobilitas et sensibilitas integrae; loquela plerisque in casibus aggravatur, motus retardantur, vultus stuporis speciem prae se fert, id quod cum experimentis a Magendie circa animalia (quibus liquorem cerebro-spinallem detraxit) institutis satis exacte consentit (1). — Haud dubie tam largum illius humoris profluvium vasorum piaë matris hyperaemiam efficit, ut jactura compensetur. Hoc quidem, pariter ac meningum laceratio,

(1) Qui observationes a Longet factas, quas apposuimus, in memoriam revocat, sententiam Dris Rampal: „serum effluens (Observ. XI) liquor cerebro-spinalis esse non potuit, quoniam aegroti titubatio non animadvertebatur“, vix refutatione dignam habebit.

meningitidis causam suppeditare potest, quae ut plurimum laesos interficit (Cf. Observationes) (1).

Haud dubie profluvium liquoris cerebro spinalis in posterum summi momenti in dignoscendis basis cranii fracturis existimabitur, nec non ad hujus liquoris usum accuratius definiendum conferre poterit. Necessae autem est, chirurgi plus attentionis huic rei impendant et neque mortuorum sectiones, neque liquoris analyses chemicas negligant. Utinam istae pagellae ad obtinendum huncce finem symbolam suam conferant (2).

(1) Therapia harum laesionum oblatis in casibus antiphlogosi circumscribebatur. Obturatio a Dr. Robert proposita, ad liquoris effluvium inhibendum et minantem prae matris hyperaemiam cavendam, nihil proderit, si humor ex auri aut naribus profluit, quia serum per tubam Eustachii aut choanas posteriores in pharyngem descendere potest.

(2) Profluvium purulentum, quod tympani vulneribus haud raro supervenit, notis puris criteriis, nec non eo dignoscitur, quod aliquot demum post laesionem dies succedit minusque copiosum est.

V I T A.

Alexander Koncewicz, anno hujus seculi XXIV die XV a. Cal. Febr. patre Ludovico Koncewicz, qui tunc Varsoviae professor publicus in Lyceo fuit, matre Josephina e gente Kamińska natus, fidei addictus sum catholicae. Primis litterarum elementis domi a patre imbutus, puer undecim annorum gymnasium Lukowiense adii, quod tunc auspiciis patris mei, rectoris, florebat. Ibi ad supremam classem VIII ordinis proventus sum. Tunc, quia in publicis discendis rebus plane alius, quam qui ante fuerat, institutus est ordo, relicto gymnasio ad aliam me contuli scholam, quae tunc temporis Varsaviae vigeat et ab Illustrissimo Suminski, viro a consiliis publicae educationis, gubernabatur. Ibi physicas lectiones frequentavi; tantum vero in hac schola profeci, ut post biennium non modo abiturientium et scholasticum superarem examen, sed etiam administer professoris Zdzitowiecki in chemicis experimentis perficiendis cum salario annuo ducentorum thalerorum crearer.

Publici officii honores, implendarum muneris partium seque pro bono generis humani, devovendi studium ad nova conata juvenilem stimulabant animum; imprimis cum minus in studio quam in rebus et usu versari constituissem. Medicinam usu et tractatione huic proposito vel maxime respondere et medicum agendo, quidquid in doctrina de rerum natura didicerim, optime confirmaturum existimans, praeterea cum ad aures meas bene probata fama praeclari berolinensium medicorum ordinis pervenisset, haud dubitavi, urbem patriam et munus publicum parentibus insciis derelinquere. Peregrinus et inops per annos tres susceperam Posnaniae puerorum gubernium. Tum demum veniam universitatis litterariae Borussorum frequentandae assecutus et subsidiis a clarissimis viris instructus, quorum nomina ob beneficium hoc gratissimo prosequar animo, quum examen maturitatis, jam Varsoviae absolutum, iterum in gymnasio, quod St. Mariae Magdalenae appellatur, rite superassem, universitatem litterarum Berolinensem adii. Ab Ill. Boeckh, rectore magnifico, inter cives almae litterarum universitatis receptus, nomen apud Ill. Johannem Muellerm, facultatis medicae t. t. Decanum, legitime professus sum. Hisce autem interfui scholis academicis:

De logice et metaphysice Ill. Michelet; de anthropologia et psychologia Cel. Beneke; de zoologia Ill. Lichtenstein; de botanice Ill. Schultz-Schult-

zenstein; de mineralogia Ill. Weiss; de physice experimentalis, meteorologia et optice Ill. Dove; de chemia experimentalis et organica Ill. H. Rose; de poësi Slavorum Exp. Cybulski. Medicinæ encyclopaediã et methodologiam Beat. Hecker mihi exposuit. Anatomiam corporis humani, physiologiam, anatomiam comparativam et pathologicam docuit me Ill. J. Mueller. Idem ad anatomiam practicam una cum Ill. Schlemm me instituit. Praeterea de osteologia et splanchnologia Ill. Schlemm; de histologia Exp. Remak; de pathologia et therapia generali Exp. Dann; de politica medica Exp. Nicolai; de medicina forensi Ill. Casper; de diaetetica et de animi morbis Cel. Ideler; de entozois Exp. Stein; de cholera epidemica Exp. Leubuscher disserentes audivi. In materia medica Ill. C. G. Mitscherlich; in pharmacia Ill. E. Mitscherlich; in pathologia et therapia speciali Ill. Romberg; in chirurgia Ill. Langenbeck; in arte obstetricia Exp. Schoeller ducibus usus sum. De auscultatione et percussione Exp. Ebert; de akiurgia Ill. Langenbeck scholas frequentavi, eodem et Ill. Schlemm ducibus exercitationibus akiurgicis practicis in corpore mortuo instituentis interfui. Institutiones clinicas per tria semestra frequentavi hasce: clinicas medicas Cel. Wolff; policlinicas Ill. Romberg (ter); chirurgicas et ophthalmiatricias Ill. Langenbeck (bis) et Ill. Juengken; obstetricias Ill. Busch; de morbis infantum Exp. Henoch; de co-

gnoscentis et curandis animi morbis Cel. Ideler scho-
las adii.

Quibus omnibus praeceptoribus optime de me me-
ritis gratias quam maximas ago.

THESES.

1. Graviditates abdominales potius oaricae dicendae.
2. Pulsationes cerebri, a claris physiologis negatae, locum habere videntur.
3. Omnia graviditatis signa externa seorsim spectata fallacia.
4. Musculorum extensio inter chloroformo - narcosin plerisque in casibus contracturae muscularis discissionem supervacuam reddit.
5. Exstirpatio ovarii punctioni praeferenda est.
6. Periculum in puerperio sancire necem infantis puto.

40-

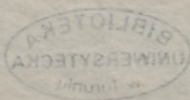
Biblioteka Główna UMK

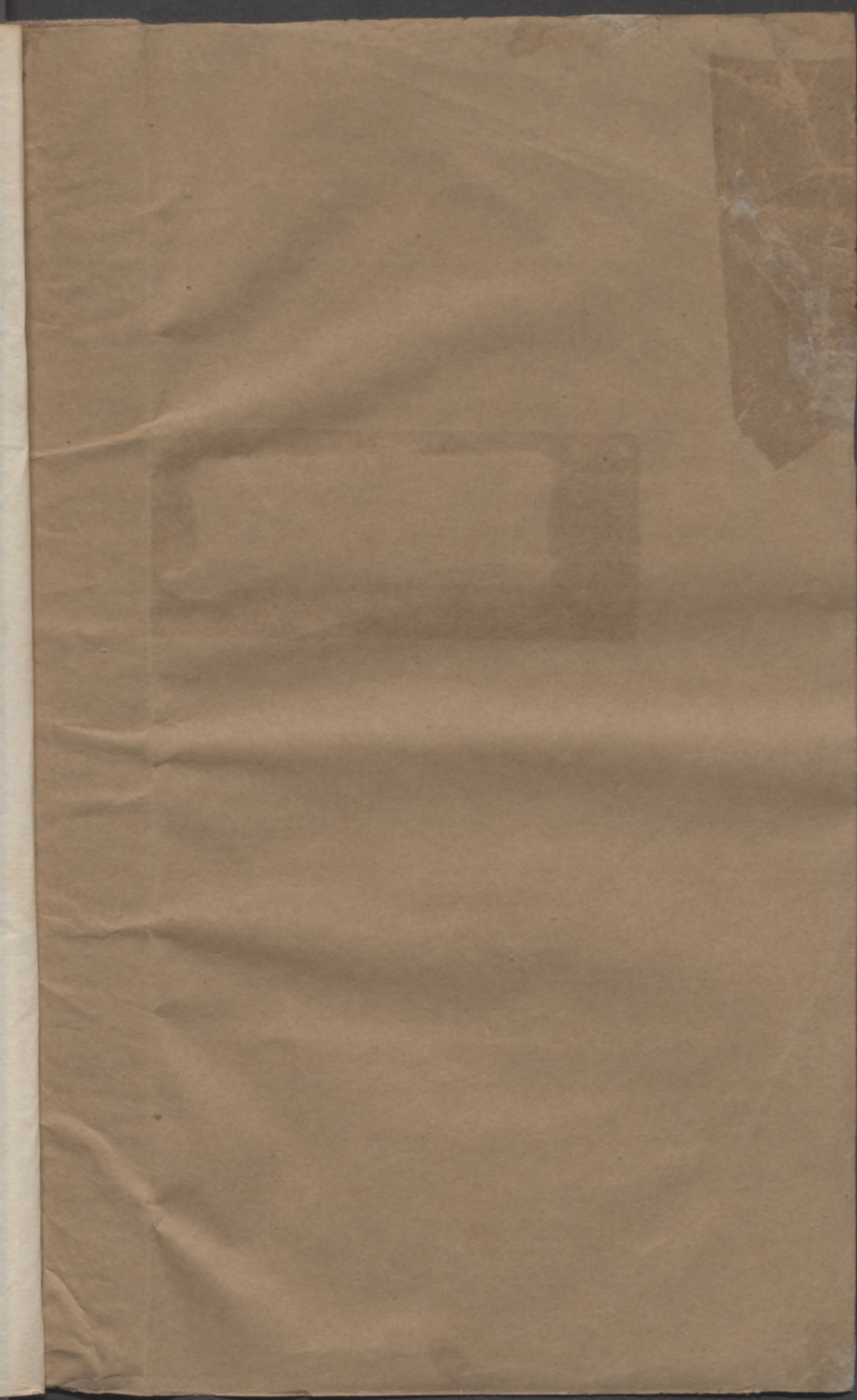

300044681839

THESE

1. Graviditas abdominalis potius ovarica dicenda.
2. Pulsationes cerebri a clavis physiologia negatae locum habere videntur.
3. Omnis graviditas signa externa eorum speciatim fallacia.
4. Muscularum extensio inter chloroformo - narcosin plerumque in casibus contracturae muscularis distensionem supervacuam reddit.
5. Exstirpatio ovarii punctum praesens est.
6. Parturitus in quodam casu necesse non insitit puto.

Biblioteka
Główna
UMK Toruń

1021896

18

Biblioteka Główna UMK

300044681839